

Tadeusz Jarawka, Jerzy Szajowski

Korespondencja czasu wojny – czym żyli ludzie

część 16.

Na il. 1 pokazano awers i rewers niemieckiej kartki pocztowej wysłanej ???.02.1942 z miejscowości Brzozów (koło Sanoka) do Bazylei (Basel) w Szwajcarii. Na rewersie nadawczyni napisała datę „17. lutego 1942.”. Kartka opłacona była zgodnie z taryfą zagraniczną za 30 gr znaczkiem GG Fi. nr 46. Znaczek skasowano niemieckim dwuobrózkowym datownikiem z poprzeczką „BRZOWOW / (DISTR KRAKAU) z wyróżnikiem b”. Kartka została skontrolowana przez niemiecki Urząd Kontroli Poczty we Frankfurcie (Auslandsbriefpriefstelle, ABP), który podlegał bezpośrednio pod Wydział Cenzury Naczelnego Dowództwa Wehrmachtu (Oberkommando der Wehrmacht, OKW). Potwierdzają to dwa trzycyfrowe stempelki ewidencyjne cenzorów (447 i 392) oraz czerwony maszynowy stempel Cenzury OKW*. Poczta szwajcarska zadała sobie dużo trudu, aby odszukać adresata. Kartka dotarła do adresata na jego właściwy adres w Genewie z dużym opóźnieniem, bo była jeszcze w Bazylei 22.04.1942 r., co potwierdza datownik poczty „BASEL 2”.

il. 1 Kartka wysłana ???.02.1942 z Brzozowa do Bazylei w Szwajcarii.

Tekst na rewersie:

Brzozów, dnia 17. Lutego 1942.

Drogi Hermanie!

Kartkę Twoją otrzymaliśmy, no i nie mając już dość dawno nic od Ciebie, byliśmy już bardzo niespokojni, ale chwała Bogu że wszystko w porządku. Ciekawe, że już od Mani dawno nic nie mamy. Dziękujemy Ci bardzo za aranżowanie wysłania nam kilka paczek, dotąd jednak nie dostaliśmy jeszcze żadnej, ale miejmy nadzieję, że wszystkie w porządku nadejdą. Hermanie zapewne pamiętasz tak jak i ja, a mam nadzieję, że lepiej odemnie, że w tym miesiącu, tj. licząc miesiące po żydowsku, mamy rocznicę po naszym Ojcu. Wypada to z 11 na 12 marca. Bardzo Cię proszę pisz to Łeice, ewentualnie i Mani. Pozatem u nas chwała Bogu w porządku, jesteśmy zdrowi, wprawdzie zdrowie Matki trochę szwankuje, coś nogi nie w porządku, ale chwała Bogu, że chodzi. Pracy teraz Jakób ma niewiele, więc trochę ciężiej ale cóż robić. Pisz Hermanie często, serdecznie Cię pozdrawiamy i całujemy Mama, Jakób Ruchka

Dla całej naszej rodziny serdecznie pozdrowienia

Tekst na awersie:

Czy nie wiesz Hermanie czy Hilol z Mischlem są już w domu? Daj Boże by tak. Ucałuj wszystkich od nas, jeszcze raz Cię całuję

Salka

Na il. 2 pokazano awers i rewers niemieckiej kartki pocztowej wysłanej **21.05.1942** z Brzozowa (koło Sanoka) do Genewy w Szwajcarii. Kartka opłacona zgodnie z taryfą znaczkiem GG Fi. nr 46 wysłana była przez tę samą nadawczynię jak kartka na il. 1, ale już na właściwy adres. Przeszła przez cenzurę ABP/OKW we Frankfurcie, co potwierdzają trzy trzycyfrowe stempelki ewidencyjne cenzorów (242, 289 i 451) oraz odręcznie odbity czerwony stempel OKW.

il. 2. Kartka wysłana 21.05.1942 z Brzozowa do Genewy w Szwajcarii.

Brzozów, dnia 20.maja 1942.

Drogi Hermanie!

16 mb. dostaliśmy 2 funtowe pakunczki, zawierające sardynki, spodziewamy się więc, że i reszta przesyłek nadejdą, a chcielibyśmy bardzo by było trochę kawy, herbaty i kakao, bo nie myśl żeśmy sardynki sami zjedli.

Już dwa tygodnie temu napisałam do Ciebie kartkę, spodziewam się więc, że ją dostałeś. U nas wszystko w porządku. Najważniejsze, żeby się było zdrowym. Coś od Mani znowu nie mam pisma, nie wiem czy tak nie często pisze, czy też tak długo jedzie. A Lelka?

Proszę Cię bardzo Hermanie pisz nam często.

Hermanie ciekawam czy zarządziłeś wysłanie nam w tych przesyłkach, kawę, herbatę i kakao? Gdyby nie to może byś nam jeszcze raz wysłał, ale specjalnie te artykuły o co Cię proszę. Zaznaczam jeszcze raz, skoro Ci to możliwe.

Serdecznie Cię pozdrawiamy i całujemy

Mama, Jakób, Ruchka
Salka

*Organizację i działanie cenzury ABP/OKW opisano na stronie phila.pl w artykule nr 97 z 15.12.2020 r.